

Broj: 03-02-1331/2023
Sarajevo, 01.12.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 61. sjednici, održanoj 17.11.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku (CD)
- Izvješće sa javne rasprave
- Izjava o usklađenosti
- Obrazac broj 1a
- Obrazac broj 2
- Obrazac IFP-NE

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

Prijedlog

ZAKON

O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI
NEZAPOSLENIH OSOBA

Sarajevo, studeni 2025. godine

ZAKON
O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ SIGURNOSTI
NEZAPOSLENIH OSOBA

DIO PRVI - TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se prava i obveze Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju uvjeti za zapošljavanje, temeljni principi u posredovanju za zapošljavanje, status nezaposlene osobe, materijalna i socijalna sigurnost, aktivna politika zapošljavanja, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Federalni zavod), javnih službi za zapošljavanje kantona (u daljnjem tekstu: službi za zapošljavanje), financiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja, te druga pitanja u vezi sa posredovanjem u zapošljavanju, poštujući mjerodavnosti kantona i njihove različitosti.

Članak 2.
(Zabrana diskriminacije)

- (1) Nijedna osoba, na temelju ovog zakona, ne može biti stavljena u nepovoljan položaj zbog: spola, spolnog opredjeljenja, bračnog stanja, obiteljskih obveza, starosti, invalidnosti, trudnoće, zdravstvenog statusa ili nekog drugog ličnog svojstva, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalne pripadnosti, socijalnog podrijetla, imovnog stanja, rođenja ili kakve druge okolnosti, rase, boje kože, članstva ili nečlanstva u političkim strankama, sindikatima i nevladinim organizacijama.
- (2) Zabranjena je direktna i indirektna diskriminacija, uznemiravanja, seksualno uznemiravanje, poticanje na diskriminaciju, nasilje na temelju spola, viktimizacija i drugi oblici diskriminacije.
- (3) Diskriminacijom se ne smatra uvođenje, donošenje i provođenje privremenih posebnih mjera s ciljem otklanjanja postojeće neravnopravnosti, promoviranja jednakosti i zaštite ravnopravnosti spolova, uključujući norme, kriterije ili prakse koje je moguće objektivno opravdati legitimnim ciljem, a koje moraju biti proporcionalne, primjerene i nužne.

Članak 3.
(Rodna neutralnost izraza)

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 4.
(Definicija nezaposlene osobe)

- (1) Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra se osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobna ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za mirovinu, najkasnije do navršanih 65 godina života, koja nije u radnom odnosu, a koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad.

- (2) Smatra se da nezaposlena osoba aktivno traži posao ako:
- a) se redovno javlja službi za zapošljavanje, te aktivno radi na traženju zaposlenja sukladno ovom zakonu i drugim općim aktima;
 - b) prihvati i pridržava se programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije;
 - c) prihvati, pridržava se i sprovodi aktivnosti utvrđene individualnim planom zapošljavanja, odnosno sporazumom za uključivanje na tržište rada sukladno ovom zakonu;
 - d) podnosi molbe poslodavcima, javlja se na natječaje i konkurse ili koristi druga sredstva i načine u pronalaženju posla;
 - e) sprovodi i druge aktivnosti u svrhu zapošljavanja.
- (3) Nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona ne smatra se osoba koja:
- a) ostvari mjesečno neto primanje od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečno primanje odnosno drugi dohodak, prema propisima o porezu na dohodak koji prelazi mjesečno 35 % prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, odnosno ostvari prihod po bilo kom drugom temelju koji prelazi mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
 - b) ima registrirano gospodarsko društvo ili drugu pravnu osobu, osim osoba koje su pokrenule postupak likvidacije gospodarskog društva;
 - c) ostvaruje dividendu ili dobit na temelju dionica ili udjela u gospodarskom društvu koji prelaze mjesečno 35% prosječne neto plaće iz prethodne godine prema podacima Federalnog zavoda za statistiku;
 - d) ima registriran obrt ili srodnu djelatnost;
 - e) bavi se poljoprivrednom djelatnošću, odnosno osigurana je kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju;
 - f) ostvari pravo na mirovinu po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili po propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje;
 - g) redovit je učenik ili student, redovit samofinancirajući student, osim doktoranata koji su redoviti studenti;
 - h) aktivno ne traži posao i nije raspoloživa za rad;
 - i) koja je ravnatelj, član uprave, član nadzornog odbora i član upravljačke strukture pravne osobe;
 - j) ima status roditelja/njegovatelja sukladno posebnim propisima.
- (4) Novčane naknade i novčane pomoći, kao i druga primanja koja ostvaruju razvojačeni branitelji, ratni vojni invalidi, civilne žrtve rata i neratni invalidi, kao i korisnici socijalne zaštite, koji ova prava ostvaruju na temelju posebnih zakona koji reguliraju prava na novčanu naknadu, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu stavka (3) točka a) ovog članka.
- (5) Novčane naknade ili druga primanja koje osobe ostvaruju na temelju angažiranja po programu mjera za brže zapošljavanje, stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili obuku koju organizira služba za zapošljavanje ili Federalni zavod, ili stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu stavka (3) točka a) ovog članka.
- (6) Nezaposlene osobe dužne su prijaviti svaku promjenu podataka koji utječu na njihov status, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Članak 5.

(Definicija nezaposlene - neaktivne osobe)

Osobe koje aktivno ne traže posao, nisu raspoložive za rad i koje ne ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavak (2) ovog zakona, su nezaposlene - neaktivne osobe.

Članak 6.

(Prestanak statusa nezaposlene osobe)

(1) Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao nezaposlenu ako:

- a) zasnuje radni odnos;
- b) odbije dva puta uzastopno zaposlenje u okviru stečenog zvanja, odnosno zanimanja i radnog iskustva u okviru stručne spreme upisanog u kartonu nezaposlene osobe ili individualnom planu zapošljavanja, bez opravdanog razloga;
- c) ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla iz članka 4. stavak (2) ovog zakona;
- d) svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja kod poslodavca, osim ako zaposlenje odbije iz razloga što poslodavac redovno ne ispunjava obveze prema radnicima u pogledu isplate plaća i obveznih doprinosa;
- e) bude zatečena na radu od strane mjerodavne inspekcije bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i bez prijave na obvezna osiguranja;
- f) registrira gospodarsko društvo ili drugu pravnu osobu;
- g) ostvari prihod po bilo kom temelju u visini određenoj u članku 4. stavak (3) točka a) ovog zakona;
- h) registrira obrt ili srodnu djelatnost;
- i) registrira poljoprivrednu djelatnost;
- j) ostvari pravo na mirovinu prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje;
- k) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, odgojne ili zaštitne mjere u trajanju duljem od 3 mjeseca;
- l) odbije uključiti se u obrazovanje na istom stupnju stručne spreme koje je organizirala i koje troškove financira Služba za zapošljavanje i/ili Federalni zavod, u cilju povećanja mogućnosti zapošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine, odnosno ne završi obrazovanje;
- m) odbije uključiti se u programe prekvalifikacije i dokvalifikacije koje organizira i čije troškove financira Služba za zapošljavanje i/ili Federalni zavod, u cilju povećanja mogućnosti upošljavanja ili ako bez opravdanog razloga prekine učešće u programu;
- n) navrši 65 godina života;
- nj) ne javi se Službi za zapošljavanje u dva uzastopna roka, a ne obavijesti Službu za zapošljavanje o opravdanim razlozima nejavljanja;
- o) odjavi se sa evidencije;
- p) primi novčanu nadoknadu u jednokratnom iznosu u skladu sa člankom 37. ovog zakona;
- r) postane redovit učenik ili student, redovit samofinancirajući student ili student kojem miruju sva prava i obveze, osim doktoranata koji su redoviti studenti;

- s) ima status roditelja njegovatelja nakon okončanog postupka revizije sukladno posebnim propisima;
 - š) da netočne ili nepotpune podatke, ili ne prijavi promjenu podataka sukladno članku 4. stavak (6) i članku 47. ovog zakona;
 - t) se prestaje voditi usljed smrti;
 - u) sukladno važećim propisima ima utvrđenu trajnu nesposobnost za rad.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovog članka mogu se ponovno prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, s tim da se osobe iz stavka (1) toč. b), c), d), e), l), m), nj) i š), mogu ponovo prijaviti po proteku roka od šest mjeseci od dana prestanka vođenja na evidenciji.
 - (3) Mjerodavna inspekcija rada i Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava), dužne su, najdulje u roku od 15 dana, obavijestiti mjerodavnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i prijave na obvezna osiguranja na temelju radnog odnosa.
 - (4) Opravdanim razlogom u smislu stavka (1) toč. b), l), m) i nj) ovog članka, smatra se bolest, teška bolest ili smrt nezaposlene osobe ili smrt, bolest ili teška bolest člana uže obitelji.
 - (5) Članom uže obitelji, u smislu stavka (4) ovog članka smatraju se: bračni i vanbračni drug, roditelji i djeca (rođena u braku ili van braka, usvojena ili pastorčad).
 - (6) Novčane naknade koje ostvare nezaposlene osobe na temelju angažmana u rezervnom sastavu oružanih snaga Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: oružanih snaga) ili koje ostvare na temelju angažmana u oružanim snagama, na temelju posebnih propisa koji reguliraju službu u oružanim snagama, ne smatraju se prihodom, odnosno dohotkom u smislu članka 4. stavak (3) točka a) ovog zakona.

Članak 7.

(Prestanak statusa nezaposlene - neaktivne osobe)

- (1) Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji nezaposlenu - neaktivnu osobu ako:
 - a) zasnjuje radni odnos;
 - b) bude zatečena od strane mjerodavne inspekcije na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i bez prijave na obvezna osiguranja;
 - c) registrira gospodarsko društvo ili drugu pravnu osobu;
 - d) ostvari prihod po bilo kom temelju u visini određenoj u članku 4. stavak (3) točka a) ovog zakona;
 - e) registrira obrt ili srodnu djelatnost;
 - f) registrira poljoprivrednu djelatnost;
 - g) ostvari pravo na mirovinu prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju ili drugim propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje;
 - h) stupi na izdržavanje kazne zatvora, mjere sigurnosti, odgojne ili zaštitne mjere u trajanju duljem od 3 mjeseca;
 - i) navrši 65 godina života;
 - j) odjavi se sa evidencije;
 - k) postane redovit učenik ili student, redovit samofinancirajući student ili student kojem miruju sva prava i obveze, osim doktoranata koji su redoviti studenti;

- l) ima status roditelja njegovatelja nakon okončanog postupka revizije sukladno posebnim propisima;
 - m) da netočne ili nepotpune podatke, ili ne prijavi promjenu podataka sukladno članku 4. stavak (6) i članku 47. ovog zakona;
 - n) se prestaje voditi usljed smrti;
 - o) sukladno važećim propisima ima utvrđenu trajnu nesposobnost za rad.
- (2) Osobe iz stavka (1) ovog članka mogu se ponovno prijaviti na evidenciju nakon prestanka okolnosti zbog kojih su se prestale voditi, s tim da se osobe iz stavka (1) toč. b) i m), mogu ponovno prijaviti po proteku roka od šest mjeseci od dana prestanka vođenja na evidenciji.
- (3) Mjerodavna inspekcija rada i Porezna uprava dužne su, najdulje u roku od 15 dana, obavijestiti mjerodavnu Službu za zapošljavanje o osobama zatečenim na radu bez ugovora o radu, odnosno rješenja o zasnivanju radnog odnosa ili rješenja o postavljenju i prijave na obvezna osiguranja na temelju radnog odnosa.

DIO DRUGI - ORGANIZACIJA I RAD FEDERALNOG ZAVODA I SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE

Članak 8.

(Status i sjedište Federalnog zavoda)

- (1) Radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja, te praćenja kretanja na tržištu rada, sukladno ovom zakonu i drugim propisima, uspostavljen je Federalni zavod.
- (2) Federalni zavod je javna ustanova.
- (3) Na osnivanje, registriranje, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda, primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (4) Rad Federalnog zavoda je javan.
- (5) Federalni zavod je pravno lice sa sjedištem u Sarajevu.

Članak 9.

(Organi Federalnog zavoda)

- (1) Organi Federalnog zavoda su: Upravni odbor, Nadzorni odbor i ravnatelj.
- (2) Prilikom imenovanja organa Federalnog zavoda neće se vršiti diskriminacija na temelju rase, nacionalnog ili etničkog podrijetla, vjere, spola, bračnog statusa, ili drugog uvjerenja.

Članak 10.

(Upravni odbor)

- (1) Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor, kao organ upravljanja.
- (2) Upravni odbor Federalnog zavoda ima predsjednika i osam članova, od čega je jedan član iz reda reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije i jedan član iz reda reprezentativnog udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije.
- (3) Predsjednika i članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), na prijedlog Ministarstva, sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 12/03, 34/03 i 65/13).
- (4) Upravni odbor imenuje se za razdoblje od četiri godine, s tim što se predsjedniku i članovima Upravnog odbora mandat može obnoviti.

Članak 11.

(Rad Upravnog odbora)

- (1) Mjerodavnost, ovlaštenja i odgovornost Upravnog odbora utvrđuje se statutom, poslovníkom o radu i drugim općim aktima Federalnog zavoda.
- (2) Upravni odbor donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
- (3) Na prvoj konstituirajućoj sjednici Upravni odbor donosi poslovnik o radu.

Članak 12.

(Nadzorni odbor)

- (1) Organ finansijske kontrole Federalnog zavoda je Nadzorni odbor.
- (2) Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika i dva člana.
- (3) Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva, sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Nadzorni odbor se imenuje za razdoblje od četiri godine, s tim što se predsjedniku i članovima Nadzornog odbora mandat može obnoviti.

Članak 13

(Rad Nadzornog odbora)

- (1) Mjerodavnost, ovlaštenja i odgovornost Nadzornog odbora utvrđuje se statutom, poslovníkom o radu i drugim općim aktima Federalnog zavoda.
- (2) Nadzorni odbor donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
- (3) Na prvoj konstituirajućoj sjednici Nadzorni odbor donosi poslovnik o radu.

Članak 14.

(Ravnatelj)

- (1) Ravnatelj rukovodi Federalnim zavodom.
- (2) Ravnatelja Federalnog zavoda imenuje i razrješava Vlada Federacije, na prijedlog Ministarstva, sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Ravnatelj Federalnog zavoda imenuje se za razdoblje od četiri godine, s tim što se ravnatelju mandat može obnoviti.

Članak 15.

(Rad ravnatelja)

Mjerodavnost, ovlaštenja i odgovornost ravnatelja utvrđuje se statutom i drugim općim aktima Federalnog zavoda.

Članak 16.

(Savjetodavno povjerenstvo)

- (1) Federalni zavod ima Savjetodavno povjerenstvo.
- (2) Savjetodavno povjerenstvo imenuje Upravni odbor Federalnog zavoda.
- (3) Savjetodavno povjerenstvo imenuje se za razdoblje od četiri godine, s tim što se članovima mandat može obnoviti.
- (4) Savjetodavno povjerenstvo čini pet članova, odnosno po jedan predstavnik na prijedlog:
 - a) Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
 - b) Reprezentativnog udruženja poslodavaca u Federaciji;
 - c) Reprezentativnog sindikata u Federaciji;

- d) Gospodarske komore Federacije;
- e) Federalnog zavoda.

Članak 17.

(Rad Savjetodavnog povjerenstva)

- (1) Savjetodavno povjerenstvo mjerodavno je da Federalnom zavodu, odnosno njegovim organima daje:
 - a) mišljenja u vezi sa razmatranjem politike upošljavanja i socijalnog osiguranja;
 - b) preporuke u vezi sa programima upošljavanja;
 - c) preporuke u vezi sa programom rada Federalnog zavoda;
 - d) mišljenja na rad Federalnog zavoda;
 - e) preporuke u vezi sa poboljšanjem rada Federalnog zavoda;
 - f) druga pitanja utvrđena poslovnikom o radu Savjetodavnog povjerenstva, statutom i drugim općim aktima Federalnog zavoda.
- (2) Savjetodavno povjerenstvo donosi odluke natpolovičnom većinom glasova.
- (3) Savjetodavno povjerenstvo neovisno je u svom radu od organa Federalnog zavoda iz članka 9. stavak (1) ovog Zakona.
- (4) Savjetodavno povjerenstvo na prvoj konstituirajućoj sjednici bira predsjednika i donosi poslovnik o radu.

Članak 18.

(Mjerodavnost Federalnog zavoda)

- (1) Federalni zavod mjerodavan je da:
 - a) prati i predlaže mjere za unapređenje upošljavanja i socijalne sigurnosti neuposlenih osoba, uključujući i posebne mjere koje se uvode privremeno radi ostvarivanja stvarne ravnopravnosti na tržištu rada;
 - b) prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i upošljavanja na teritoriji Federacije i o tome izvještava mjerodavna tijela Federacije;
 - c) upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, sukladno ovom zakonu;
 - d) prati, usklađuje i koordinira rad službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz mjerodavnosti Federacije;
 - e) prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja osoba sa invaliditetom i njihovu profesionalnu rehabilitaciju i osigurava ispunjavanje uvjeta za njihovo zapošljavanje u suradnji sa službama za zapošljavanje, poslodavcima i drugim zainteresiranim grupama i pojedincima;
 - f) pruža pomoć u realiziranju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za neuposlene osobe i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
 - g) objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju, predlaže mjere i sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sustava u ovoj oblasti;
 - h) prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
 - i) predstavlja službe za zapošljavanje u odnosima s organima i službama u Bosni i Hercegovini;

- j) odobrava zapošljavanje stranih državljana i osoba bez državljanstva na prijedlog Službe za zapošljavanje, sukladno propisima o zapošljavanju stranaca;
 - k) prati i poduzima mjere za stvaranje uvjeta za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inozemstvu i njihovo radno angažiranje;
 - l) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama MOR-a koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike;
 - m) podnosi Parlamentu Federacije godišnje izvješće o radu;
 - n) podnosi objedinjenje godišnje financijske planove Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje Ministarstvu, sukladno propisima o proračunima Federacije.
- (2) Radi postizanja što veće efikasnosti i osiguranja mjera iz točke a) stavak (1) ovog članka, zakonom odnosno propisom kantona mogu se predvidjeti beneficije i olakšice poslodavcima koji otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju veći broj nezaposlenih osoba.

Članak 19.

(Organizacija Federalnog zavoda)

- (1) Organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđuje se statutom i drugim općim aktima, sukladno ovom zakonu.
- (2) Federalni zavod podliježe vanjskoj i unutarnjoj reviziji, sukladno zakonu.
- (3) Vlada Federacije daje suglasnost na statut, opće akte i program rada Federalnog zavoda.

Članak 20.

(Suradnja Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje)

- (1) Federalni zavod surađuje sa službama za zapošljavanje i kantonalnim organima mjerodavnim za zapošljavanje u izradi i realiziranju okvirnih programa zapošljavanja od interesa za Federaciju.
- (2) Federalni zavod u suradnji sa Ministarstvom izrađuje okvirne programe zapošljavanja od interesa za Federaciju.

Članak 21.

(Mjerodavnosti službi za zapošljavanje)

- (1) Kantoni su mjerodavni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.
- (2) Organizacija službi za zapošljavanje, iz stavka (1) ovog članka, utvrđuje se statutom i drugim aktima Službe za zapošljavanje, sukladno ovom zakonu i propisima kantona.
- (3) Vlada kantona daje suglasnost na statut i druge akte Službe za zapošljavanje kojima se uređuju pitanja iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Službe za zapošljavanje iz stavka (1) ovog članka mjerodavne su za:
 - a) posredovanje u zapošljavanju;
 - b) prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu;
 - c) informiranje o mogućnosti zapošljavanja;
 - d) suradnju s obrazovnim ustanovama, radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca;

- e) provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
 - f) utvrđivanje prava osobama za slučaj nezaposlenosti;
 - g) izdavanje radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva sukladno posebnim propisima;
 - h) donošenje i provođenje programa mjera za brže zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih osoba čije je zapošljavanje otežano;
 - i) druge poslove utvrđene ovim i drugim zakonima.
- (5) Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje statističkih podataka o nezaposlenim osobama i osobama koja traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje osnovne djelatnosti Službe za zapošljavanje.
- (6) Služba za zapošljavanje periodično obavlja ocjenjivanje tržišta rada prema instrukcijama Federalnog zavoda ili Ministarstva u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada.

Članak 22.

(Organizacija službi za zapošljavanje)

- (1) Na osnivanje, registriranje, organiziranje, djelatnost i prestanak rada Službe za zapošljavanje u kantonu primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Služba za zapošljavanje podliježe vanjskoj i unutarnjoj reviziji, sukladno zakonu.

Članak 23.

(Obveze službi za zapošljavanje)

- (1) Služba za zapošljavanje prati stanje na tržištu rada i prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona o njihovim potrebama za radnicima.
- (2) Služba za zapošljavanje će, u suradnji sa poslodavcima, svakodnevno provoditi aktivnosti na prikupljanju informacija o slobodnim radnim mjestima u cilju posredovanja u zapošljavanju za nezaposlene osobe.
- (3) Služba za zapošljavanje, u cilju provođenja obveze iz stavka (2) ovog članka, na tržištu rada svakodnevno prikuplja podatke o potrebama za radnicima, od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona.
- (4) Poslodavci mogu dostavljati Službi za zapošljavanje prijavu o potrebi za radnicima. Služba za zapošljavanje je u obvezi, u slučaju da poslodavac zahtjeva posredovanje, da najdulje u roku od tri dana od dana dostavljanja prijave, oglašuje na svojoj oglasnoj tabli i internet stranici potrebu za radnicima, te poduzme potrebne aktivnosti na pronalasku odgovarajuće osobe sa evidencije nezaposlenih osoba, a radi zapošljavanja kod poslodavca.
- (5) Službe za zapošljavanje dužne su međusobno surađivati, koordinirati rad i razmjenjivati informacije o kojima vode službene evidencije.

Članak 24.

(Dostavljanje izvješća)

- (1) Službe za zapošljavanje obvezne su Federalnom zavodu dostaviti izvješće na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda.
- (2) Službe za zapošljavanje obvezne su Federalnom zavodu, najmanje jednom mjesečno dostavljati izvješća o provođenju aktivnosti iz članka 23. ovog zakona, koji je obvezan objedinjena izvješća, početkom svakog mjeseca za prethodni mjesec, dostavljati Ministarstvu.

DIO TREĆI- EVIDENCIJE U OBLASTI ZAPOSŁJAVANJA

Članak 25.

(Vođenje evidencija)

- (1) U Službi za zapošljavanje vode se neophodne evidencije:
 - a) o nezaposlenim osobama;
 - b) zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja;
 - c) neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje;
 - d) o poslodavcima koji koriste usluge službi za zapošljavanje u Federaciji.
- (2) U Službi za zapošljavanje vode se i pojedinačne evidencije o:
 - a) nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, odnosno osobama koje ispunjavanju uvjete iz članka 4. stavak (2) ovog zakona;
 - b) nezaposlenim - neaktivnim osobama koje aktivno ne traže posao i nisu raspoložive za rad, odnosno koje ne ispunjavaju uvjete iz članka 4. stavak (2) ovog zakona.
- (3) Statistički podaci o osobama iz st. (1) i (2) ovog članka se iskazuju odvojeno sukladno njihovom statusu.

Članak 26.

(Zaštita podataka o nezaposlenim osobama)

- (1) Svaki podatak koji se odnosi na pojedinca, a do kojeg dođu službe za zapošljavanje i Federalni zavod u svom radu, smatrat će se povjerljivim.
- (2) Povjerljivi podatak iz stavka (1) ovog članka, ne može se dati drugim pravnim ili fizičkim osobama, osim u svrhu posredovanja u upošljavanju, na temelju pisane suglasnosti nezaposlenih osoba ili osoba koje traže promjenu zaposlenja, a koja je sastavni dio izjave koju osoba popunjava prilikom prijavljivanja na evidenciju, sukladno pravilniku koji regulira evidencije u oblasti zapošljavanja.
- (3) Služba za zapošljavanje i Federalni zavod dužni su poduzeti sve mjere kako bi osigurali i zaštitili podatke iz st. (1) i (2) ovog članka.
- (4) Na lični zahtjev osobe koja se vodi u evidencijama Službe za zapošljavanje ili na zahtjev mjerodavnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije.

Član 27.

(Dostava podataka mjerodavnim institucijama i objava godišnjeg izvješća)

- (1) Na zahtjev mjerodavnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke iz članka 25. o kojima vodi evidencije.
- (2) Služba za zapošljavanje objavljuje godišnje izvješće o svojim aktivnostima.

Članak 28.

(Posredovanje za osobe koje traže promjenu zaposlenja)

Zaposlena osoba koja traži promjenu zaposlenja može se prijaviti Službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obveze redovitog javljanja.

Članak 29.

(Evidencije u oblasti zapošljavanja)

Ministarstvo će donijeti pravilnik kojim će propisati sadržaj, sredstva, način, rokove i druga pitanja u vezi sa vođenjem evidencija u oblasti zapošljavanja iz članka 25. st. (1) i (2), sukladno ovom zakonu.

DIO ČETVRTI – POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU

Članak 30.

(Definicija posredovanja u zapošljavanju)

Posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvaća sve aktivnosti, radnje i mjere poduzete sukladno zakonu, u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu zaposlenja s poslodavcem kojem je potreban radnik, a radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno zaključivanja ugovora o radu.

Članak 31.

(Mjerodavnost za obavljanje posredovanja u zapošljavanju)

- (1) Posredovanje u zapošljavanju, iz članka 30. ovog zakona, na teritoriji Federacije obavlja Služba za zapošljavanje, sukladno ovom zakonu i propisom kantona.
- (2) Posredovanje u zapošljavanju, iz stavka (1) ovog članka, mogu obavljati i privatne agencije.
- (3) Dozvolu za rad privatnim agencijama iz stavka (2) ovog članka, izdaje i ukida Ministarstvo.
- (4) Dozvola iz stavka (3) ovog člana izdaje se na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine.
- (5) Vlada Federacije će uredbom propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati privatne agencije iz stavka (2) ovog članka.

Članak 32.

(Usluge posredovanja u zapošljavanju)

- (1) Usluge posredovanja u zapošljavanju, koje vrši Služba za zapošljavanje, su besplatne.
- (2) Usluge iz stavka (1) ovog članka, koje vrše privatne agencije, su besplatne za osobe koje traže zaposlenje.
- (3) Službe za zapošljavanje i Federalni zavod obvezni su surađivati sa privatnim agencijama iz članka 31. stavak (2) ovog zakona, te razmjenjivati podatke i informacije u svrhu posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba sukladno ovom zakonu, a sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka.
- (4) Službe za zapošljavanje i Federalni zavod mogu u cilju reguliranja prava i obveza iz stavka (3) ovog članka, zaključivati posebne sporazume sa privatnim agencijama iz članka 31. stavak (2) ovog zakona.

DIO PETI – OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH OSOBA

Članak 33.

(Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba)

- (1) Materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba osigurava se kroz pravo na osiguranje za slučaj nezaposlenosti, sukladno ovom i drugim zakonima.
- (2) Materijalna i socijalna sigurnost iz stavka (1) ovog članka, podrazumijeva:
 - a) novčanu naknadu, sukladno ovom zakonu;
 - b) doprinose za zdravstveno osiguranje, u slučaju da po drugom temelju ne mogu ostvariti pravo na zdravstveno osiguranje, sukladno ovom i drugim zakonima;
 - c) doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, sukladno ovom i drugim zakonima.

Članak 34.

(Prava nezaposlenih - neaktivnih osoba)

Nezaposlene – neaktivne osobe mogu isključivo ostvariti prava iz članka 33. stavak (2) toč. b) i c) ovog zakona.

Članak 35.

(Pravo na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti)

- (1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba koja je u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka statusa osiguranika radnika u obveznom osiguranju (status roditelja njegovatelja i dr.), imala najmanje neprekidno osam mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika.
- (2) Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme.

Članak 36.

(Visina novčane naknade)

- (1) Visinu novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlenim osobama, prema posljednjem objavljenom podatku od strane Federalnog zavoda za statistiku.
- (2) Novčana naknada iz stavka (1) ovog članka, isplaćuje se nezaposlenoj osobi:
 - a) dva mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela najmanje 8 mjeseci;
 - b) tri mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od osam mjeseci do jedne godine;
 - c) četiri mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od jedne godine do tri godine;
 - d) pet mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od tri do pet godina;
 - e) šest mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od pet do 10 godina;
 - f) osam mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 10 do 15 godina;
 - g) 10 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 15 do 20 godina;

- h) 12 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 20 do 25 godina;
 - i) 15 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 25 do 30 godina;
 - j) 18 mjeseci ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela od 30 do 35 godina;
 - k) 24 mjeseca ako je na radu u statusu osiguranika, odnosno radnika provela više od 35 godina.
- (3) Kao vrijeme provedeno u radnom odnosu osiguranika, odnosno radnika iz stavka (2) ovog članka, smatra se vrijeme obveznog osiguranja, prema posebnim propisima o evidenciji, registraciji i naplati doprinosa.
- (4) Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog stjecanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu u statusu osiguranika, odnosno radnika, prema članku 35. ovog zakona, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu.

Članak 37.

(Novčana naknada u jednokratnom iznosu)

- (1) Nezaposlenoj osobi koja ima pravo na novčanu naknadu može se, na njen zahtjev, isplatiti naknada u jednokratnom iznosu ovisno o utvrđenom trajanju prava na naknadu, radi samostalnog ili sa drugom osobom osnivanja gospodarskog društva ili drugog oblika obavljanja samostalne djelatnosti.
- (2) Nezaposlena osoba kojoj je naknada isplaćena sukladno stavku (1) ovog članka, ne može se prijaviti Službi za zapošljavanje prije isteka vremena za koje je primila jednokratnu isplatu.
- (3) Nezaposlena osoba kojoj je novčana naknada isplaćena sukladno stavku (1) ovog članka, može ponovno stjeći pravo na novčanu naknadu ako ispuni uvjete iz čl. 35. i 36. ovog zakona.

Članak 38.

(Zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba)

- (1) Zdravstveno osiguranje osoba iz čl. 4. i 5. ovog zakona, osigurava se sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju.
- (2) Pravo na zdravstveno osiguranje osobe iz stavka (1) ovog članka, ostvaruju prema mjestu prebivališta, na temelju evidencije službi za zapošljavanje iz članka 25. st. (1) i (2) ovog zakona.

Članak 39.

(Pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje)

- (1) Mirovinsko i invalidsko osiguranje osigurava se osobama iz čl. 4. i 5. ovog zakona, kojima nedostaju do tri godine mirovinskog staža do stjecanja prvog uvjeta za starosnu mirovinu, sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju.
- (2) Pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje iz stavka (1) ovog članka, priznaje se osobi, od dana podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje do navršanih 65 godina života.
- (3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, ukoliko se osobi iz stavka (1) ovog članka, mirovinski staž ne može osigurati do navršene 65 godine života, ovo osiguranje

će se priznati i za razdoblja provedena na evidenciji nezaposlenih osoba, prije podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje.

Članak 40.

(Evidencije nezaposlenih osoba)

- (1) Službe za zapošljavanje obvezne su o nezaposlenim osobama voditi odgovarajuće evidencije sukladno članku 25. ovog zakona.
- (2) Službe za zapošljavanje obvezne su na osobni zahtjev nezaposlene osobe, odnosno nezaposlene – neaktivne osobe izdati odgovarajuće uvjerenje ili potvrdu iz evidencije iz članka 25. stavak (2) ovog zakona.
- (3) Službe za zapošljavanje obvezne su na zahtjev mjerodavnih tijela Bosne i Hercegovine, entiteta i kantona, dostaviti podatke iz evidencije iz članka 25. stavak (2) ovog zakona.

DIO ŠESTI- POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA NA TEMELJU NEZAPOSLENOSTI

Članak 41.

(Mjerodavnost za ostvarivanje prava nezaposlenih osoba)

Nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti u Službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta.

Članak 42.

(Ostvarivanje prava na novčanu naknadu)

- (1) Pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba, ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja gospodarskog društva ili druge pravne osobe, obrta ili djelatnosti.
- (2) Nezaposlena osoba koja iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu iz stavka (1) ovog članka, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka.
- (3) Pod opravdanim razlogom iz stavka (2) ovog članka smatra se privremena spriječenost za rad po propisima o zdravstvenom osiguranju.
- (4) Novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu u roku iz st. (1) i (2) ovog članka.
- (5) Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije proteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na temelju ovog zakona.
- (6) Nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu:
 - a) kad je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno ako je ugovor o radu prestao sporazumom između poslodavca i radnika;
 - b) kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga, odnosno ukoliko je radni odnos prestao otkazom radnika;
 - c) ako je radni odnos prestao usljed teže povrede radne obveze, sukladno propisima iz oblasti rada, na temelju pravosnažne odluke.

Članak 43.

(Podaci za utvrđivanje prava na novčanu naknadu)

Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, sukladno ovom zakonu, dužna je dostaviti Službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava, osim podataka koje vodi Porezna uprava sukladno posebnim propisima.

Članak 44.

(Postupak ostvarivanja prava za vrijeme nezaposlenosti)

- (1) Služba za zapošljavanje o primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti odlučuje rješenjem.
- (2) Protiv rješenja Službe za zapošljavanje iz stavka (1) ovog članka, može se izjaviti žalba Federalnom zavodu.
- (3) Protiv rješenja Federalnog zavoda može se pokrenuti upravni spor pred mjerodavnim sudom.
- (4) Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22), ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članak 45.

(Opravdani razlozi za prestanak radnog odnosa)

- (1) Opravdan razlog, u smislu članka 42. stavak (2) ovog zakona, za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa postoji u slučaju kada, nezaposlena osoba nema druge prihvatljive mogućnosti nego da prekine radni odnos, u slučaju:
 - a) seksualnog ili drugačijeg zlostavljanja;
 - b) diskriminacije ili mobinga sukladno propisima iz oblasti rada;
 - c) uvjeta rada koji ugrožavaju zdravlje ili sigurnost na radu;
 - d) postupanja poslodavca suprotno važećim propisima;
 - e) pritisaka koji poslodavac vrši na radnika, zbog članstva u sindikatu ili drugoj organizaciji radnika;
 - f) ako radnik, zbog zdravstvenog stanja, nije u mogućnosti izvršavati svoje obveze iz radnog odnosa.
- (2) Opravdani razlozi iz stavka (1) ovog članka, utvrđuju se na temelju pravosnažne odluke mjerodavnog organa.

Članak 46.

(Prekid isplate novčane naknade)

- (1) Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi prekida se:
 - a) u tijeku izdržavanja kazne zatvora ili pritvora, izrečene mjere sigurnosti, vaspitne ili zaštitne mjere u trajanju duljem od tri mjeseca;
 - b) kad se iz opravdanih razloga odjavi sa evidencije nezaposlenih;
 - c) zasnuje radni odnos, odnosno bude prijavljena na obvezna osiguranja kod Porezne uprave.
- (2) Isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi nastavlja se za ostatak razdoblja do kojeg je priznato pravo na ovu naknadu, pod uvjetom da se prijavi Službi za zapošljavanje u roku od 30 dana, po prestanku okolnosti koja je dovela do prekida ako je to za nju povoljnije.

Članak 47.

(Dužnost prijavljivanja promijenjenih okolnosti)

Nezaposlena osoba koja ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti dužna je, u roku od 15 dana, prijaviti mjerodavnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utječe na promjenu ili prestanak prava.

Članak 48.

(Povrat isplaćenih iznosa)

- (1) Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose, odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila:
 - a) na temelju netočne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni;
 - b) na neki drugi nezakoniti način ili u opsegu većem od onoga koji joj pripada;
 - c) zbog toga što nije prijavila nastale promjene, odnosno okolnosti koje utječu na prestanak prava ili obim njegovog korištenja.
- (2) Služba za zapošljavanje je obvezna po službenoj dužnosti donijeti rješenje o vraćanju isplaćenih iznosa novčane naknade iz stavka (1) ovog članka.

Članak 49.

(Postupanje Službe za zapošljavanje u vezi vraćanja isplaćene novčane naknade)

- (1) Ako je na temelju pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca, nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za razdoblje u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti isplaćene iznose Službi za zapošljavanje, sukladno članku 48. ovog zakona.
- (2) Služba za zapošljavanje, u smislu stavka (1) ovog članka, ima pravo na povrat uplaćenog iznosa obveznih doprinosa, sukladno posebnim zakonom.

Članak 50.

(Način povrata isplaćene novčane naknade)

Služba za zapošljavanje može:

- a) tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama;
- b) osloboditi dužnika obveze povrata u cjelokupnom iznosu u slučaju:
 - smrti dužnika,
 - ako dužnik nema mogućnost vratiti novčanu naknadu zbog troškova liječenja u slučaju teške bolesti dužnika ili člana njegove uže obitelji (što se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju, na temelju dostavljenih dokaza),
 - teških materijalnih prilika dužnika i njegove uže obitelji (što se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju, na temelju dostavljenih dokaza).

Članak 51.

(Prestanak prava nezaposlene osobe)

Nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim zakonom ako je:

- a) propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće uposlenje;
- b) dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva;
- c) ispunjen jedan od uvjeta iz čl. 6. i 7. ovog zakona;
- d) postupila suprotno članku 47. ovog zakona.

DIO SEDMI – FINANCIRANJE

Članak 52.

(Način osiguranja sredstava financiranja)

Sredstva za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje, osiguravaju se, sukladno ovom zakonu, iz sljedećih izvora:

- a) doprinosa koji se uplaćuju sukladno posebnim propisima;
- b) kamata ili prihoda Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje;
- c) prihoda od pokretne ili nepokretne imovine, koju Federalni zavod i službe za zapošljavanje kupe ili stječu, sukladno zakonu;
- d) drugih izvora sukladno zakonu.

Članak 53.

(Raspodjela sredstava financiranja)

- (1) Sredstva iz članka 52. točka a) ovog zakona, usmjeravaju se Federalnom zavodu u visini od 20%, a službama za zapošljavanje u visini od 80%.
- (2) Izuzetno, Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva, može donijeti odluku kojim se vrši drugačiji raspored sredstva iz stavka (1) ovog članka, između Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje.
- (3) Ukoliko Vlada Federacije sredstva iz članka 52. točka a) ovog zakona, utvrdi na način propisan stavkom (2) ovog članka, sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu ne mogu biti manja od 20%, niti mogu biti veća od 30%, a sredstva koja se usmjeravaju kantonalnim službama ne mogu biti manja od 70% niti veća od 80%.

Članak 54.

(Način korištenja sredstava financiranja)

- (1) Sredstva iz članka 53. ovog zakona, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje.
- (2) Sredstva iz stavka (1) ovog članka, utvrđuju se godišnjim financijskim planovima, iz članka 58. ovog zakona.

Članak 55.

(Raspodjela sredstava)

Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje, koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, provođenje mjera za zapošljavanje nezaposlenih osoba i administrativne troškove službi za zapošljavanje, sukladno ovom zakonu.

Član 56.

(Način raspodjele sredstava)

- (1) Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje dovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, Služba za zapošljavanje će iskoristiti preostala sredstva za provođenje mjera za zapošljavanje sukladno ovom zakonu.
- (2) Ako se utvrdi da su sredstva, koja su na raspolaganju Službi za zapošljavanje, nedostatna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i

pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, Služba za zapošljavanje podnijet će zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostatnih sredstava uz mjesečni izvještaj iz članka 59. ovog zakona.

Članak 57.

(Način uporabe sredstava)

- (1) Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu, koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije i administrativne troškove Federalnog zavoda, sukladno ovom zakonu.
- (2) Federalni zavod objedinjuje sve zahtjeve za dodjelu sredstava, sukladno članku 56. stavak (2) ovog zakona.
- (3) Federalni zavod, uz prethodno odobrenje Ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba:
 - a) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu dostatna za dodjelu traženih sredstava, Federalni zavod će iskoristiti preostala sredstva za financiranje programa za tržište rada, sukladno ovom zakonu;
 - b) ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju Federalnom zavodu nedostatna za dodjelu traženih sredstava, postojeća sredstva će se raspodijeliti proporcionalno svakom zahtjevu za dodjelu sredstava.
- (4) Ako su sredstva dobijena udruživanjem iz vlastitih prihoda službi za zapošljavanje i usmjeravanjem iz Federalnog zavoda nedostatna za ostvarivanje svih prispjelih novčanih naknada za taj mjesec, Služba za zapošljavanje će smanjiti iznos novčane naknade koja se isplaćuje za taj mjesec svim nezaposlenim osobama evidentiranim u Službi za zapošljavanje u omjeru koji će joj omogućiti da isplati novčane naknade.
- (5) Federalni zavod obavlja nadzor nad dodijeljenim sredstvima u cilju njihovog korištenja, sukladno ovom zakonu.

Članak 58.

(Dostavljanje financijskih planova)

- (1) Federalni zavod i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju financijske planove, na način i po postupku predviđenom propisima o proračunima u Federaciji.
- (2) Služba za zapošljavanje podnosi godišnji financijski plan Federalnom zavodu.
- (3) Federalni zavod objedinjene financijske planove iz stavka (1) ovog članka, podnosi Ministarstvu.

Članak 59.

(Dostavljanje mjesečnih izvještaja)

- (1) Služba za zapošljavanje podnosi mjesečno izvještaj o radu Federalnom zavodu.
- (2) Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu Ministarstvu sa podacima o financijskom poslovanju.

DIO OSMI – NADZOR

Članak 60.

(Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada)

- (1) Upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u kantonu, ostvaruje se sukladno ovom zakonu i propisom kantona.

- (2) Nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, Službe za zapošljavanje i privatnih agencija, glede primjene ovog zakona, međunarodnih sporazuma i propisa donesenih na temelju ovog zakona, obavlja Ministarstvo.

Članak 61.

(Inspekcijski nadzor)

- (1) Inspekcijski nadzor nad izvršavanjem ovog zakona, propisa donesenih na temelju ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti zapošljavanja obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove.
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora iz stavka (1) ovog članka vrši federalni inspektor rada.
- (3) U vršenju inspekcijskog nadzora mjerodavni inspektor, za utvrđene nepravilnosti poduzima mjere prema općim ovlaštenjima propisanim zakonom kojim se uređuje odgovarajuća oblast inspekcija.

Članak 62.

(Mjerodavnost Porezne uprave)

Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje u dijelu koji se tiče obveze evidentiranja, kontrole i naplate doprinosa vrši Porezna uprava.

DIO DEVETI - KAZNE NE ODREDBE

Članak 63.

(Vrste i visine prekršaja)

- (1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba koje postupi suprotno članku 2. ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se odgovorna osoba kod pravne osobe novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.
- (3) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Federalni zavod ili Služba za zapošljavanje ukoliko postupi suprotno čl. 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 46, 48, 50, 54, 57, 58. i 59. ovog zakona.
- (4) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Služba za zapošljavanje, Federalni zavod ili privatna agencija ukoliko postupi suprotno članku 32. ovog zakona.
- (5) Za prekršaj iz st. (3) i (4) ovog članka, kaznit će se odgovorna osoba u Službi za zapošljavanje, Federalnom zavodu ili privatnoj agenciji, novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

DIO DESETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

(Rok za donošenje akata)

- (1) Federalni zavod i službe za zapošljavanje dužni su svoje opće akte usuglasiti sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Kantoni su dužni uskladiti svoje propise kojima se uređuje rad službi za zapošljavanje, sukladno odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 65.

(Rok za donošenje pravilnika i uredbе)

- (1) Ministarstvo će u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz članka 29. ovog zakona, usklađen sa odredbama ovog zakona.
- (2) Vlada Federacije će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti uredbu iz članka 31. stavak (5), usklađenu sa odredbama ovog zakona.

Članak 66.

(Uspostavljanje evidencija o nezaposlenim osobama)

Službe za zapošljavanje dužne su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti evidencije iz članka 25. ovog zakona.

Članak 67.

(Uspostavljanje organa Federalnog zavoda)

- (1) U roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenovat će se organi Federalnog zavoda, odnosno Upravni odbor, Nadzorni odbor i ravnatelj sukladno odredbama ovog zakona.
- (2) Danom imenovanja organa iz stavka (1) ovog članka, prestaju mandati zatečenim članovima Upravnog odbora i ravnatelju Federalnog zavoda.
- (3) Savjetodavno povjerenstvo Federalnog zavoda imenovat će se sukladno odredbama ovog zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (4) Danom imenovanja Savjetodavnog povjerenstva iz stavka (3) ovog članka, prestaju mandati zatečenim članovima Savjetodavnog povjerenstva.

Članak 68.

(Okončanje pokrenutih postupaka)

Postupci koji nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, okončat će se po propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

Članak 69.

(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08).

Član 70.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOG ZAKONA O POSREDOVANJU U ZAPOSŁJAVANJU I SOCIJALNOJ
SIGURNOSTI NEZAPOSLENIH OSOBA

I - USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi članka III. 2. e), a u svezi sa člankom III. 3 (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike, kao i članka IV. A. 20. (1) d), kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine mjerodavan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Strategijom zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine (2023-2030) i Programom rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, predviđena je izrada novog Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Naime, donošenje navedenog Zakona predstavlja dio reforme zakonodavstva u oblasti zapošljavanja, a u cilju unaprjeđivanja prava nezaposlenih osoba i uređenja sustava posredovanja u zapošljavanju u Federaciji BiH.

S tim u vezi, ovo Ministarstvo je pripremilo tekst Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, koji je prihvaćen od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (na sjednici Zastupničkog doma održanoj 22. i 23.10.2024. godine i na sjednici Doma naroda održanoj 30.01.2025. godine), koji je donio zaključak da navedeni tekst Nacrta Zakona predstavlja dobar temelj za izradu Prijedloga Zakona, te zadužio predlagača ovog Zakona da organizira i sprovede javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

Shodno navedenom, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike provelo je javnu raspravu o navedenom tekstu Zakona u trajanju od 60 dana, te nakon provedene javne rasprave formiralo Radnu skupinu za izradu konačnog teksta Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba sastavljenu od predstavnika Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Ureda premijera Federacije Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje, Udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i delegacije Saveza samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine u Ekonomsko – socijalnom vijeću Federacije Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu navedeno, Radna skupina sačinila je konačan tekst Nacrta Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, uz uvažavanje svih primjedbi, prijedloga ili komentara, koji su u tjeku provođenja javne rasprave, dostavljeni na tekst navedenog Nacrta Zakona, nakon čega je ovo Ministarstvo isti dostavilo mjerodavnim organima, radi davanja mišljenja.

Napominjemo da je Bosna i Hercegovina kao članica Međunarodne organizacije rada dužna implementirati ratificirane konvencije ove organizacije, te je prilikom izrade

navedenog teksta Nacrta Zakona izvršeno usklađivanje sa Konvencijom o tripartitnim konsultacijama – C144 (Međunarodni standardi rada, 1976. godina), Konvencijom o najnižoj dobi zapošljavanja (1973. godina) - C138, Konvencijom o nezaposlenosti (1919. godina) – C2, Konvencijom o službi za zapošljavanje (1948. godina) - C88, Konvencijom o diskriminaciji (upošljavanje i zanimanje, 1958. godina) - C111 i Konvencijom o politici zapošljavanja (1964. godina) -C122.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj mjerodavnosti federalne i kantonalnih vlasti, Nacrt Zakona dostavljen je svim skupštinama kantona u Federaciji BiH, radi pribavljanja mišljenja o istom.

Također, Nacrt Zakona dostavljen je na mišljenje Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Pored toga, Nacrt Zakona upućen je Savezu samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, odnosno Delegaciji sindikata u Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH i Udruženju poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, kao reprezentativnim udruženjima radnika, odnosno poslodavaca na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Nacrt Zakona upućen je Federalnom ministarstvu zdravstva, Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Također, na Nacrt Zakona zatraženo je mišljenje i Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije BiH.

Sukladno članku 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), na navedeni Nacrt Zakona zatražena su mišljenja Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva pravde i Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije.

Imajući u vidu navedeno, Vlada Federacije BiH je na 61. sjednici, održanoj 17.11.2025. godine, utvrdila Prijedlog Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

III – USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Imajući u vidu predmet i sadržaj ovog zakona, utvrđeno je da ne postoje odgovarajući izvori prava Europske unije sa kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Temeljne odredbe (čl. 1. – 7.)

Ovim člancima propisan je predmet ovog zakona, te su njime uređena prava i obveze Federacije u utvrđivanju i provođenju ukupnih mjera kojima se pospješuju i unapređuju

uvjeti za zapošljavanje, temeljni principi u posredovanju za zapošljavanje, definicija i status nezaposlene osobe i nezaposlene - neaktivne osobe, materijalna i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba za vrijeme privremene nezaposlenosti, organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje, financiranje ukupne djelatnosti zapošljavanja, te druga pitanja u vezi sa posredovanjem u zapošljavanju. Također, ovim odredbama propisano je da se nezaposlenom osobom u smislu ovog zakona smatra osoba koja je prijavljena na evidenciju službe za zapošljavanje, sposobna ili djelimično sposobna za rad, u dobi od 15 godina života do ispunjavanja uvjeta za mirovinu, najkasnije do navršanih 65 godina života, koja nije u radnom odnosu, a koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad, sukladno Konvenciji o najnižoj dobi zapošljavanja (1973. godina) - C138. Nadalje, ovim odredbama propisano je kada se smatra da nezaposlena osoba aktivno traži posao, te kada Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji osobu kao nezaposlenu. Pored toga, propisano je da se nezaposlenim – neaktivnim osobama smatraju osobe koje aktivno ne traže posao, nisu raspoložive za rad i koje ne ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom, te kada Služba za zapošljavanje prestaje voditi u evidenciji navedene osobe.

Organizacija i rad Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje (čl. 8.- 24.)

Navedenim odredbama propisana je organizacija, rad, sjedište, registracija, djelatnost, i druga pitanja koja se odnose na rad Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, ovim odredbama propisano je da su organi Federalnog zavoda za zapošljavanje Upravni odbor, Nadzorni odbor i ravnatelj, te način imenovanja, mandati, sastav i druga pitanja u svezi sa navedenim organima. Nadalje, ovim odredbama predviđeno je da Federalni zavod za zapošljavanje ima i Savjetodavno povjerenstvo koje imenuje Upravni odbor, te je propisan način imenovanja, sastav, mjerodavnosti i druga pitanja u vezi rada Savjetodavnog povjerenstva, sukladno Konvenciji o službi za zapošljavanje (1948. godina) - C88. Ovim Nacrtom zakona utvrđeno je da Upravni odbor ima predsjednika i osam članova koje imenuje i razrješava Vlada Federacije Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine, od čega je jedan član iz reda reprezentativnog sindikata za teritoriju Federacije i jedan član iz reda reprezentativnog udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije. Također, ovim odredbama uspostavljen je Nadzorni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje, kao organ financijske kontrole, koji se sastoji od predsjednika i dva člana koje imenuje Vlada Federacije sukladno Zakonu o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine. Na ovaj način se postupa sukladno preporukama Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje se odnose na uspostavljanje bolje financijske kontrole Federalnog zavoda za zapošljavanje. Nadalje, ovim odredbama propisano da je Federalni zavod za zapošljavanje mjerodavan da prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, praćenje i osiguravanje provođenja utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja, upravljanje sredstvima za osiguranje materijalne i socijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti, praćenje, usklađivanje i koordiniranje rada službi za zapošljavanje na provođenju utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz mjerodavnosti Federacije i dr. Također, ovim odredbama je propisano da se organizacija i način rada

Federalnog zavoda utvrđuje statutom i drugim općim aktima, sukladno ovom zakonu, te da Federalni zavod za zapošljavanje podliježe periodičnoj vanjskoj i unutarnjoj reviziji, sukladno zakonu. Nadalje, ovim odredbama je propisano da Vlada Federacije BiH daje suglasnost na statut, opće akte i program rada Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, navedenim odredbama je propisano da su kantoni mjerodavni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi za zapošljavanje, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno. Organizacija službi za zapošljavanje, utvrđuje se statutom i drugim aktima službe za zapošljavanje, sukladno ovom zakonu i propisima kantona, a Vlada kantona daje suglasnost na statut i druga akta službi za zapošljavanje. Službe za zapošljavanje mjerodavne su za posredovanje u zapošljavanju, prikupljanje i dostavljanje podataka o nezaposlenim osobama Federalnom zavodu za zapošljavanje, informiranje o mogućnosti zapošljavanja, suradnju sa obrazovnim ustanovama radi usklađivanja obrazovnih programa sa kadrovskim potrebama poslodavaca, provođenje programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima i drugo. Služba za zapošljavanje organizira prikupljanje, razmjenu i objavljivanje podataka o zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, kao i druge podatke koji mogu biti od značaja za obavljanje temeljne djelatnosti službe za zapošljavanje. Nadalje, ovim odredbama je propisana obveza službe za zapošljavanje da prati stanje na tržištu rada i prikuplja podatke od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona o njihovim potrebama za radnicima, da u suradnji sa poslodavcima, svakodnevno provodi aktivnosti na prikupljanju informacija o slobodnim radnim mjestima u cilju posredovanja u zapošljavanju za nezaposlene osobe, da na tržištu rada svakodnevno prikuplja podatke o potrebama za radnicima, od poslodavaca koji su registrirani na teritoriji kantona i dr. Također, ovim odredbama je propisana obveza službama za zapošljavanje da Federalnom zavodu dostavljaju izvještaje na način i u rokovima predviđenim aktom Federalnog zavoda, te da najmanje jednom mjesečno dostavljaju izvještaje Federalnom zavodu o provođenju aktivnosti propisanih ovim zakonom, koji je obavezan da objedinjene izvještaje dostavlja, početkom svakog mjeseca za prethodni mjesec Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike.

Evidencije u oblasti zapošljavanja (čl. 25.- 29.)

Navedenim odredbama propisano je da se u Službi za zapošljavanje vode neophodne evidencije o nezaposlenim osobama, zaposlenim osobama koje traže promjenu zaposlenja, pojedinačne evidencije o svakoj nezaposlenoj osobi, neophodne evidencije za rad službe za zapošljavanje. U Službi za zapošljavanje vode se i pojedinačne evidencije o nezaposlenim osobama i nezaposlenim - neaktivnim osobama. Statistički podaci o navedenim osobama iskazuju se odvojeno sukladno njihovom statusu. Na zahtjev mjerodavnih državnih tijela, Služba za zapošljavanje dostavlja podatke o kojima vodi evidencije. Zaposlena osoba koja traži promjenu zaposlenja može se prijaviti Službi za zapošljavanje radi promjene zaposlenja, odnosno radi posredovanja, bez obveze redovnog javljanja. Sadržaj, sredstva, način, rokove i druga pitanja u vezi sa vođenjem temeljnih evidencija u oblasti zapošljavanja, sukladno ovom zakonu, pravilnikom će propisati Ministarstvo.

Posredovanje u zapošljavanju (čl. 30.- 32.)

Ovim odredbama je propisano da posredovanje u zapošljavanju, u smislu ovog zakona, obuhvaća sve aktivnosti radnje i mjere poduzete, sukladno zakonu, u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu u zaposlenju, s poslodavcem kojem je potreban radnik, a radi zasnivanja radnog odnosa, odnosno zaključivanja ugovora o radu. Posredovanje u zapošljavanju na teritoriji Federacije obavlja Služba za zapošljavanje, sukladno ovom zakonu i propisom kantona. Posredovanje u zapošljavanju, mogu obavljati i privatne agencije, sukladno ovom zakonu i drugim posebnim propisima. Vlada Federacije će uredbom propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati privatne agencije. Usluge u posredovanju u zapošljavanju, koje vrši Služba za zapošljavanje i privatne agencije su besplatne za osobe koje traže zaposlenje. Službe za zapošljavanje i Federalni zavod za zapošljavanje obvezni su surađivati sa privatnim agencijama, te razmjenjivati podatke i informacije u svrhu posredovanja u zapošljavanju nezaposlenih osoba. Službe za zapošljavanje i Federalni zavod, u cilju reguliranja prava i obveza, mogu zaključivati posebne sporazume sa privatnim agencijama sukladno odredbama ovog zakona.

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti i socijalna sigurnost nezaposlenih osoba (čl. 33.- 40.)

Ovim odredbama je propisano da radnici osiguravaju svoju materijalnu i socijalnu sigurnost za vrijeme nezaposlenosti, prvenstveno osiguranjem za slučaj nezaposlenosti, sukladno ovom i drugim zakonima. Materijalna i socijalna sigurnost podrazumijeva novčanu naknadu, doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje, doprinose za zdravstveno osiguranje, sukladno ovom i drugim zakonima. Navedenim člancima je propisano da pravo na novčanu naknadu, stječe nezaposlena osoba koja je u trenutku prestanka radnog odnosa, odnosno prestanka statusa osiguranika radnika u obveznom osiguranju (status roditelja njegovatelja i dr.), imala najmanje neprekidno osam mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci rada, odnosno statusa osiguranika radnika. Kod utvrđivanja prava na novčanu naknadu kao godina rada smatra se vrijeme od 12 mjeseci, a rad kraći od punog radnog vremena preračunava se na puno radno vrijeme. Kao vrijeme provedeno na radu, smatra se vrijeme obveznog osiguranja prema propisima koji reguliraju sustav poreza i obveznih doprinosa. Novčana naknada iznosi 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlenim osobama, prema posljednjem objavljenom podatku od strane Federalnog zavoda za statistiku. Nezaposlenoj osobi koja je u cijelosti iskoristila novčanu naknadu, kod ponovnog stjecanja ovog prava u vrijeme provedeno u radnom odnosu u statusu osiguranika, odnosno radnika, uračunava se samo vrijeme provedeno na radu poslije isteka posljednjeg utvrđenog prava na ovu naknadu. Zdravstveno osiguranje nezaposlenim osobama koje aktivno traže posao i raspoložive su za rad, osigurava se sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju. Pravo na zdravstveno osiguranje osobe ostvaruju prema mjestu prebivališta, na temelju evidencije službi za zapošljavanje. Odredbama ovog zakona propisao je da se mirovinsko i invalidsko osiguranje osigurava nezaposlenoj osobi, kojoj nedostaju do tri godine mirovinskog staža do stjecanja prvog uvjeta za starosnu mirovinu, sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju

ili po drugim propisima koji reguliraju povoljnije umirovljenje. Pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje, priznaje se nezaposlenoj osobi od dana podnošenja zahtjeva Službi za zapošljavanje do navršenih 65 godina života. Također, nezaposlene – neaktivne osobe će moći ostvariti pravo na zdravstveno osiguranje i pravo na mirovinsko i invalidsko osiguranje, pod istim uvjetima kao i nezaposlene osobe.

Postupak ostvarivanja prava na temelju nezaposlenosti (čl. 41.- 51.)

Ovim članovima propisano je da nezaposlene osobe ostvaruju prava za vrijeme nezaposlenosti u Službi za zapošljavanje prema mjestu prebivališta, te da pravo na novčanu naknadu stječe nezaposlena osoba ako se prijavi i podnese zahtjev u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa, odnosno dana odjavljivanja gospodarskog društva ili druge pravne osobe, obrta ili djelatnosti, te ukoliko nezaposlena osoba iz opravdanog razloga propusti rok za prijavu, može se prijaviti i podnijeti zahtjev u roku od 30 dana, od dana prestanka razloga koji je prouzrokovao propuštanje roka. Također, je propisano da novčana naknada pripada nezaposlenoj osobi od prvog dana po prestanku radnog odnosa ako podnese zahtjev za novčanu naknadu, odnosno ako osoba podnese zahtjev nakon isteka navedenog roka, novčana naknada joj pripada od dana podnošenja zahtjeva pa do isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu. Novčana naknada ne pripada nezaposlenoj osobi koja podnese zahtjev poslije isteka vremena za koje bi joj pripadalo pravo na novčanu naknadu, na temelju ovog zakona. Osoba koja podnosi zahtjev za ostvarivanje novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, dužna je dostaviti Službi za zapošljavanje sve potrebne podatke za utvrđivanje prava, osim podataka koje vodi Porezna uprava sukladno posebnim propisima, te o primljenom zahtjevu za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti rješenjem odlučuje Služba za zapošljavanje. Osiguran je drugostupanjski postupak izjavljivanja žalbi gdje se protiv rješenja Službe za zapošljavanje može izjaviti žalba Federalnom zavodu za upošljavanje, a protiv rješenja Federalnog zavoda za zapošljavanje može se pokrenuti upravni spor pred mjerodavnim sudom. Pri rješavanju o pravima za vrijeme nezaposlenosti primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno. Nadalje, propisano je da nezaposlena osoba nema pravo na novčanu naknadu kada je svjesno doprinijela prestanku radnog odnosa, odnosno ako je ugovor o radu prestao sporazumom između poslodavca i radnika, te kad se utvrdi da je dobrovoljno napustila posao bez opravdanog razloga. Također, ovim odredbama definiran je pojam opravdanog razloga za dobrovoljno prekidanje radnog odnosa, te je uređeno kada se prekida isplata novčane naknade nezaposlenoj osobi i kada i pod kojim uvjetima se nastavlja isplata iste. Navedenim člancima je propisano da je nezaposlena osoba koja ostvaruje prava za vrijeme nezaposlenosti dužna u roku od 15 dana, prijaviti mjerodavnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utječe na promjenu ili prestanak prava. Nezaposlena osoba koja je ostvarila primanje na koje nije imala pravo dužna je vratiti primljene iznose, odnosno nadoknaditi nastale izdatke ako je to pravo ostvarila na temelju netočne izjave ili podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni; na neki drugi nezakoniti način ili u obsegu većem od onoga koji joj pripada i zbog toga što nije prijavila nastale promjene, odnosno okolnosti koje utječu na prestanak prava ili obseg njegovog korištenja. Službe za zapošljavanje su obvezne po službenoj dužnosti donijeti rješenje o vraćanju isplaćenih iznosa novčane naknade, sukladno odredbama navedenog zakona.

Navedenim odredbama je propisano postupanje Službe za zapošljavanje u vezi vraćanja isplaćene novčane naknade i to u slučaju ako je na temelju pravosnažne sudske odluke ili odluke poslodavca, nezaposlena osoba vraćena na rad i ako je poslodavac toj osobi isplatio plaću i uplatio doprinose za razdoblje u kojem nije radila, ta osoba je dužna vratiti isplaćene iznose Službi za zapošljavanje. Služba za zapošljavanje ima pravo na povrat uplaćenog iznosa obveznih doprinosa, sukladno posebnom zakonu. Glede načina povrata isplaćene novčane naknade, Služba za zapošljavanje može tražiti vraćanje primljenih iznosa u ratama, osloboditi dužnika obveze povrata u cjelokupnom iznosu u slučaju smrti dužnika ako dužnik nema mogućnost vratiti novčanu naknadu zbog troškova liječenja u slučaju teške bolesti dužnika ili člana njegove uže obitelji ili teških materijalnih prilika dužnika i njegove uže obitelji (što se utvrđuje u svakom konkretnom slučaju, na temelju dostavljenih dokaza). Nadalje, ovim člancima je propisano da nezaposlenoj osobi prestaju prava ako je propustila, bez opravdanog razloga, prihvatiti odgovarajuće zaposlenje, dala lažne podatke prilikom podnošenja zahtjeva, te ako je ispunjen jedan od uvjeta za prestanak statusa nezaposlene osobe, ukoliko nije u predviđenom roku prijavila nadležnoj Službi za zapošljavanje svaku okolnost koja utječe na promjenu ili prestanak prava.

Financiranje (čl. 52.- 59.)

Ovim odredbama je propisano da se sredstva za zadovoljavanje potreba iz domena zapošljavanja, za rad Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje osiguravaju iz doprinosa koji se uplaćuju sukladno posebnim propisima, kamata ili prihoda Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje, prihoda od pokretne ili nepokretne imovine koju Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje kupe ili steknu, sukladno zakonu i drugim izvorima prihoda. Navedena sredstva, usmjeravaju se Federalnom zavodu u visini od 20%, a službama za zapošljavanje u visini od 80%. Izuzetno, Vlada Federacije na prijedlog Ministarstva, može donijeti odluku kojim se vrši drugačiji raspored ovih sredstava, između Federalnog zavoda i kantonalnih službi za zapošljavanje, ukoliko Vlada Federacije ova sredstva, utvrdi na navedeni način, sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu ne mogu biti manja od 20%, niti mogu biti veća od 30%, a sredstva koja se usmjeravaju kantonalnim službama ne mogu biti manja od 70% niti veća od 80%. Ova sredstva, koriste se za pokrivanje administrativnih troškova Federalnog zavoda i službi za zapošljavanje. Sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje i službi za zapošljavanje koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za realiziranje programa za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba. Sredstva za pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje i Federalnog zavoda za zapošljavanje utvrđuju se godišnjim financijskim planovima. Sredstva koja pripadaju službama za zapošljavanje koriste se za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba, provođenje mjera za zapošljavanje sukladno ovom zakonu i za administrativne troškove. Sredstva koja se usmjeravaju Federalnom zavodu za zapošljavanje koriste se za postizanje ravnomjernijeg ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba na teritoriji Federacije BiH, sukladno ovom zakonu i za administrativne troškove. Federalni zavod za zapošljavanje, uz odobrenje Ministarstva, dodjeljuje službama za zapošljavanje tražena sredstva za ravnomjernije ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju

Federalnom zavodu za zapošljavanje dovoljna za dodjelu traženih sredstava, isti će iskoristiti preostala sredstva za financiranje programa za tržište rada, sukladno ovom zakonu. Federalni zavod za zapošljavanje i službe za zapošljavanje izrađuju i dostavljaju financijske planove, na način i po postupku predviđenom propisima o proračunima u Federaciji, a Služba za zapošljavanje podnosi godišnji financijski plan Federalnom zavodu, koji objedinjene financijske planove podnosi Ministarstvu. Služba za zapošljavanje podnosi mjesečno izvješće o radu Federalnom zavodu. Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvješće o radu Ministarstvu sa podacima o financijskom poslovanju.

Nadzor (čl. 60. – 62.)

Ovim odredbama propisano je da upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada službi za zapošljavanje u kantonu ostvaruje se sukladno ovom zakonu i propisom kantona. Nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda za zapošljavanje, službi za zapošljavanje i privatnih agencija, glede primjene ovog zakona i međunarodnih sporazuma obavlja Ministarstvo. Također, inspekcijski nadzor nad izvršenjem ovog zakona, propisa donesenih na temelju ovog zakona, drugih federalnih propisa i akata, međunarodnih sporazuma u oblasti zapošljavanja obavlja Federalna uprava za inspekcijske poslove, s tim da poslove inspekcijskog nadzora vrši mjerodavni inspektor rada. U vršenju inspekcijskog nadzora mjerodavni inspektor za utvrđene nepravilnosti poduzima mjere prema općim ovlaštenjima propisanim zakonom kojim se uređuje odgovarajuća oblast inspekcija. Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje u dijelu koji se tiče obveze evidentiranja, kontrole i naplate doprinosa vrši Porezna uprava.

Kaznene odredbe (član 63.)

Ovim člankom određene su vrste i visine prekršaja, za pravne osobe i odgovorne osoba kod pravnih osoba, za Federalni zavod za zapošljavanje, službe za zapošljavanje i privatne agencije za posredovanje u zapošljavanju.

Prijelazne i završne odredbe (čl. 64. – 70.)

Navedenim člancima propisano je da su Federalni zavod i službe za zapošljavanje dužni svoje opće akte uskladiti sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da su kantoni dužni uskladiti svoje propise kojima se uređuje rad službi za zapošljavanje sukladno odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Također, ovim odredbama propisano je da će Ministarstvo donijeti Pravilnik o evidencijama u oblasti zapošljavanja u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da će u roku od 12 mjeseci Vlada Federacije donijeti uredbu kojom će propisati organizacijske, kadrovske, tehničke i druge uvjete koje moraju ispunjavati privatne agencije za posredovanje u zapošljavanju. Službe za zapošljavanje dužne su u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti evidencije nezaposlenih osoba sukladno odredbama ovog zakona. Nadalje, ovim odredbama je propisana obveza da se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, imenuju organi Federalnog zavoda, tj. Upravni

odbor, Nadzorni odbor i ravnatelj, te je propisan isti rok za imenovanje Savjetodavnog povjerenstva Federalnog zavoda za zapošljavanje. Također, propisano je da će se postupci koji nisu okončani do stupanja na snagu ovog zakona, okončati po propisima koji su važili u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava.

V - FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.